

คู่มือสุขภาพ

ชีวิต หมอ

นายแพทย์ วัชร: สนธิชัย

น่าสนใจ น่าอ่าน

- ✦ เหมาะสำหรับอาจารย์แนะแนว
- ✦ อ่านก่อนเลือกเรียนหมอ
- ✦ อ่านก่อนให้ลูกเรียนหมอ
- ✦ เตรียมแพทย์ ควรอ่าน

The Knowledge Center

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

เรื่องของหมอๆ แท้จริงแสนลำบาก

ชีวิตหมอ

นายแพทย์วัชร: สนธิชัย

คำนำสำนักพิมพ์

ชีวิตหมอเป็นหนังสือดีมีสาระที่เหมาะสมสำหรับ
ผู้ที่เรียนหมอ และผู้ปกครองที่จะให้ลูกเรียนหมอ
วิชาชีพแพทย์ เป็นอาชีพที่ต้องเสียสละ และมีความ
อดทน เรียนก็หนัก เป็นบุคคลซึ่งมีคุณภาพในสังคม
และบุคคลทั่วไป ในนามผู้ป่วย หมอคือพ่อพระลิขิตชีวิต
เป็นตายได้ สำนักพิมพ์เห็นว่าเป็นหนังสือดีและเหมาะ
กับทุกท่าน และทุกวัย และควรจะให้กำลังใจ เพื่อหมอ
จะได้มีกำลังใจในการทำงานต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี

The Knowledge Center

คำนำ

หนังสือ “ชีวิตหมอ” เป็นการรวมเรื่องราว เหตุการณ์การเจ็บป่วยของผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรักษาพยาบาลของแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ โดยมุ่งหวังว่าจะสร้างความรู้สึที่ดีในสายงานวิชาชีพทางการแพทย์

แนวทางการเขียนเป็นการนำความรู้ทางการแพทย์มาเล่าสู่กันฟัง รวมทั้งเล่าเหตุการณ์จริงจากประสบการณ์ตรงที่มีทั้งการรักษาที่ได้ผลดีและความผิดพลาดที่มีได้ตั้งใจ อันจะเป็นบทเรียนอันล้ำค่าต่อการทบทวนเพื่อพัฒนางานการรักษาพยาบาลให้มีคุณภาพ และปลอดภัยแก่ผู้ป่วย (Quality and Safety) ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมหิตลาธิเบศ-อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก องค์พระราชบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของไทย

“ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง
ลาภ ทรัพย์ และเกียรติยศจะตกแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์”

**“ฉันไม่ต้องการให้พวกเธอเป็นเพียงหมอเท่านั้น
แต่ฉันต้องการให้พวกเธอมีความเป็นมนุษย์ด้วย”**

พระราชดำรัสนี้เป็นทั้งสิ่งที่หล่อหลอมให้เกิด
“ความงาม ความดี ความจริง” ในระบบบริการสุขภาพ
และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้พวกเรามีกำลังใจทำงาน แม้
จะอยู่ในภาวะที่มีแรงบีบคั้นรอบด้าน และการดูแล
ผู้ป่วยโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนการเคารพ
สิทธิผู้ป่วย หวังว่าผู้อ่านที่ไม่ใช่สายวิชาชีพ เมื่ออ่านแล้ว
คงจะเกิดความเห็นใจและเข้าใจในชีวิตหมอ แท้ที่จริง
นั้นแสนลำบาก และหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับ
นักเรียน นักศึกษาที่ต้องการเป็นหมอ เพราะเป็นอาชีพ
ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและได้รับความศรัทธาจากประชาชน
มากที่สุด เมื่ออ่านแล้วก็พอจะทราบว่าการต้องการ
เป็นหมอนั้น ใช้ความต้องการที่แท้จริงหรือเปล่า

นายแพทย์วัชร สนิธิชัย

สารบัญ

1. แผลที่ต้องเย็บ	1
2. น้องหมอตายเพราะใคร	5
3. จ่ายก่อนจึงเอาศพออก	9
4. ผิดเป็นครู	13
5. เฝ้านรอต	17
6. เด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก	21
7. ชีวิต “นศพ.”	25
8. คนที่ถูกต้องฟัง	29
9. ลืมผ้าในท้อง	33
10. เข็มทิ่มเข็มตำ	37
11. คลอดยากใช่ว่าง่าย	41
12. ตรวจเลือดผิดกรุป	45
13. พยาบาลกับโกโบริ	49
14. ฝาแฝด	55
15. ทำแท้งผิดไหม	61
16. สื่อสารล้ม	67
17. ท้องแตกช้าเป็นตาย	71
18. กระดูกหักผิดรูป	75
19. ลั่นเพราะเครียด	81
20. ท้องแปลกๆ	85

21. โรค 3 ปวด	91
22. ไล่ตึง (ต้องไม่) แตก	97
23. พุดแล้วตาย	103
24. คนไข้หลอก	109
25. คนใกล้ตายไม่โกหก	115
26. คนไข้ในมือหมอ	119
27. มะเร็งในอดีต	125
28. อันตราย-ไข้เลือดออก	129
29. เล็บโต	135
30. ไข้หมู-ซูอิส	141
31. เบาหวาน	145
32. ความดันสูง	149
33. ไตวาย	153
34. คนไทยไร้พุง	157
35. ตาต้อ	163
36. ตาบอดตั้งแต่แรก	167
37. ใบรับรอง (ของ) แพทย์	171
38. ติดคอตาย	179
39. ความรู้สึกก่อนจมน้ำตาย	183
40. ตายแล้วฟื้นจริงหรือ?	187
41. ตายอย่างมีศักดิ์ศรี	191
42. เกือบเป็นบทสุดท้ายของชีวิต	197
ประวัติผู้เขียน	209

แผนที่ห้องเจ็บ

ตอนเด็กๆ หมอเรียนหนังสือชั้นประถมที่โรงเรียนหัวเฉียวซึ่งเป็นโรงเรียนจีนเปิดสอนภาษาไทยควบภาษาจีนกลาง จำความได้หมอเรียนรู้ภาษาจีนได้มากพอโตขึ้นได้คืนความรู้ภาษาจีนกลับให้ชินแถมหมดเพราะไม่ได้ใช้

บ้านหมออยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนระยะทางประมาณ 500 เมตร จึงใช้จักรยานปั่นไปกลับทุกวัน มีอยู่วันหนึ่งหลังเลิกเรียนประมาณบ่าย 3 โมงครึ่งขี่จักรยานกลับบ้านได้ยินเสียงดังโป๊กแล้วมีเลือดไหลออกจากศีรษะด้านขวา เอามือคลำดูจึงรู้ว่าหัวแตก เพราะเด็กผู้หญิงข้างบ้านขว้างก้อนหินมาโดน แผล

ยาวตั้ง 3 เซนติเมตร แม่พาไปเย็บแผลซึ่งก็จำไม่ได้แล้วว่าไปเย็บที่โรงพยาบาลหรือที่คลินิกปกติเป็นคนกลัวเข็มอยู่แล้วตอนรอหมอเย็บแผลใจคอไม่ดีพาลจะเป็นลม

โชคดีเจอหมอใจดีค่อยๆ พุดค่อยๆ ฉีดยาชา หลังฉีดยาชาเจ็บนิดหน่อยแล้วก็เย็บได้ประมาณ 5-6 เข็มคิดว่าหัวแตกตอนโตถ้าเป็นตอนเล็กๆ ไม่ค่อยรู้ความคงจะไม่ยอมให้เย็บแผลโดยการฉีดยาชา อาจต้องวางยาสลบซึ่งก็เสี่ยงอันตรายบ้างเพราะการแพทย์เมื่อ 50 ปีก่อนไม่ทันสมัยเท่าเดี๋ยวนี้

เมื่อเราโตขึ้นจนเป็นหมอเวลาเย็บแผลผู้ป่วยก็ระมัดระวังไม่ให้เจ็บมาก พยายามฉีดยาชาโดยให้เจ็บทีแรก ทีต่อๆ ไปก็แทงเข็มบริเวณที่ผิวหนังที่เริ่มชา ครั้งเมื่อเย็บแผลที่ขาของพี่สาวตอนกลับไปเยี่ยมบ้านที่อำเภอตะพานหินก็ร้องลั่นโรงพยาบาล ทั้งๆ ที่พยายามทำให้เบาที่สุดแล้ว จึงตั้งใจไว้ว่าจะไม่รักษาตัวเองหรือญาติสนิท ให้หมออื่นรักษาจะดีกว่า

ตอนฝึกงานเป็นแพทย์ประจำบ้านเย็บแผลให้เจ้ายายปาท่องเที่ยวที่ตลาดข้างเผือก ใช้ไหมพิเศษ 6/0 เล็กกว่าเส้นผมใช้ Nylon 3 เส้น เย็บเกือบ 200 เข็ม

เพราะเย็บละเอียดแบบศัลยกรรมตกแต่ง ตอนเจ็
เสียเงินให้โรงพยาบาลสวนดอก (ชื่อเรียกในขณะนั้น
ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย
นครเชียงใหม่”) เป็นเงิน 300 บาท บ่นแล้วบ่นอีก
ว่าแพง ต้องเห็นใจเพราะตอนนั้นทองคำบาทละ 400
บาทเท่านั้น ผ่านมาอีก 3 เดือนไปซื้อปาท้องโก๋ชม
แล้วชมอีกว่า เย็บแผลสวยไม่มีแผลเป็น ไม่เป็นราง
รถไฟเหมือนแผลของคนอื่น 300 บาทไม่เสียตาย
ซื้อปาท้องโก๋ที่ไรแถมแล้วแถมอีก

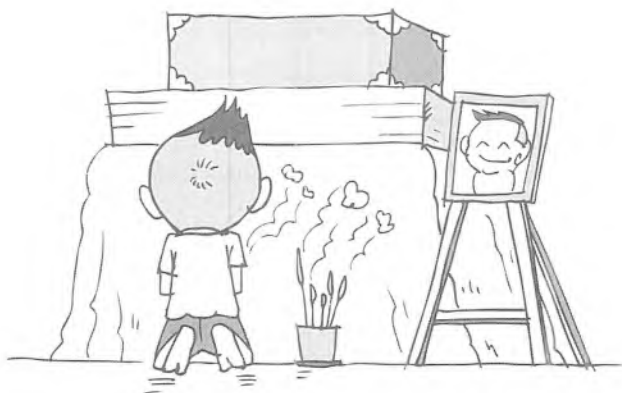
การเย็บแผลนอกจากฝีมือของคนเย็บซึ่งปกติ
จะเป็นแพทย์หรือพยาบาล ถ้าแผลลึกต้องเย็บแผล
ชั้นในด้วยไหมละลาย

ก่อน (Chromic Catgut)
ไหมพิเศษ (Nylon) เย็บ
ผิวหนังจึงจะทำให้แผล
สวย สำหรับการเย็บแผล

ผ่าตัดต้องเย็บแผลชั้นในด้วย Dexon หรือ Polysorb
ก่อน แล้วเย็บชั้นผิวหนังด้วยไหมพิเศษ Nylon หรือ
Max เย็บผิวหนัง ไม่ใช่ Max เย็บกระดาดนะครับ

น้องหมอตางเพราะใคร

พ่อและแม่ของหมอเป็นคนต่างด้าวมาจากเมืองจีนด้วยเชื้อพื้นหมอนใบเหมือนคนจีนจากโพ้นทะเลในอดีต โดยพ่อเดินทางเข้ามาในเมืองไทยก่อนแม่และพี่ชายคนโตเดินทางตามเข้ามาทีหลัง ยากลำบากในการส่งลูกเรียนสูงๆ โดยพี่ 3 คนต้องเสียสละมาช่วยพ่อแม่ทำงานเพื่อส่งให้น้องๆ ได้เรียนเป็นหมอเภสัชกร พยาบาล วิศวะ และนักรังสีวิทยา

อย่าคิดว่าพี่น้องของหมอมี 8 คนตามนโยบายของรัฐบาลสมัยนั้นที่ต้องการให้คนไทยมีลูกเยอะๆ จะได้มาช่วยกันสร้างประเทศ ความจริงหมอน้องชายอีกคนหนึ่งเป็นลูกคนที่ 6 ที่ยังไม่ทันโตก็มาด่วนตายไปเสียก่อน

หมอจำได้ติดตามแต่จำไม่ได้
ว่าเกิดขึ้นเมื่อใด ช่วงที่หมอเรียน
อยู่ชั้นประถมยังเด็กอยู่แต่ก็
จำได้ลางๆ ว่าเย็นวันหนึ่งกลับ
จากโรงเรียนมามีโลงศพเล็กๆ
ตั้งอยู่ทราบจากแม่ว่าน้องชาย
ตายเสียแล้ว โดยน้องมีไข้อยู่
2-3 วันแล้วแม่พาไปหาหมอที่
คลินิก ซึ่งมีหมอเด็กที่เก่งมาก

เมื่อเกือบ 50 ปีก่อน หมอไม่พูดมาก จะฟังประวัติ
แล้วตรวจร่างกายจากนั้นก็จัดยาให้โดยไม่บอกว่าเป็น
โรคอะไร ต้องรับประทานยาอะไร เพียงแต่นัดให้มา
ตรวจอีก ใครถามแทนที่จะบอกบางครั้งจะถูกตะคอก
กลับว่า ถามทำไมจุกจิก อธิบายก็ไม่เข้าใจ ให้เชื่อ
หมอเอายาไปกินตามหมอสั่ง ซึ่งก็จริงสมัยก่อนการ
แพทย์ไทยไม่เจริญ หมอปริญญามีน้อย ใครๆ ก็นิยม
ไปหาหมอปริญญามากกว่าไปหาหมอเมือง ความผูกพัน
สูงเพราะคนไข้เห็นหมอเหมือนเห็นทวดมาโปรด
เป็นบุคคลที่ฝากผีฝากไข้ได้ไม่ใช่คุณครูที่จะต้องมา
ฟ้องร้องเหมือนในปัจจุบัน

เท่าที่ถามจากแม่ในวันนั้นหลังน้องกลับมาบ้าน
สักครู่ก็มีอาการเขียวแล้วหยุดหายใจ โดยที่แม่ไม่มี

โอกาสพาน้องไปรักษาที่ไหนได้เลย เรียกว่า ตายแบบไม่มีทางเลือก จะโทษเป็นความผิดของหมอก็ไม่ถนัดนัก จนเดี๋ยวนี้ยังบอกไม่ได้เลยว่าน้องหมอตายเพราะใคร ตายเพราะแม่เอาไปคลินิกแทนที่จะพาไปโรงพยาบาล หรือตายเพราะวินิจฉัยโรคประเมินอาการผิดพลาดกันแน่

วันนี้คิดว่าทำใจได้แล้ว ถ้าน้องหมอมาย่วยในยุคปัจจุบันที่มีเครื่องมือเครื่องไม้ครบครัน มีโรงพยาบาลคุณภาพแบบ HA (Hospital Accreditation) ที่ทั้งโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชนกำลังมุ่งมั่นทำกันอยู่ การวินิจฉัยที่แม่นยำ ยาปฏิชีวนะที่ดี และปัจจัยอื่นๆ น้องหม้อาจไม่ตาย ถ้าคิดเสียน้องหมอตายเพราะความล้าสมัยทางการแพทย์ไทยก็คงสบายใจมากกว่าไปโทษคนโน้นคนนี้ให้เป็นบาปถึงน้องที่ล่วงลับ

จ้างก่อนจึงเอาศพออก

เมื่อ 10 ปีก่อนเคยมีข่าวโรงพยาบาลเอกชนบางแห่งไม่ยอมให้เอาศพออกถ้าญาติไม่จ่ายค่ารักษาพยาบาล และมีโรงพยาบาลของรัฐบางแห่งที่เป็นโรงพยาบาลระดับใหญ่ที่ค่ารักษาพยาบาลสูงเป็นหมื่นเป็นแสนที่เวลาผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมที่โรงพยาบาลหลักส่งมารักษา (Main contractor) เวลาจำหน่ายผู้ป่วย (Discharge) จะต้องให้โรงพยาบาลหลักมาจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้เป็นเงินสดก็ได้หรือเป็นเช็คก็รับ แต่ต้องไม่ใช่เช็คล่วงหน้าเพราะระเบียบราชการไม่เปิดทางให้โรงพยาบาลของรัฐรับเช็คล่วงหน้า มิเช่นนั้นก็ไม่ยอมให้คนไข้กลับบ้าน

ตอนหมอเป็นเด็กเรียนอยู่ชั้นมัธยมตอนต้น
ก่อนไปเรียนต่อตอนปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
ที่กรุงเทพมหานคร เคยไปดูญาติของผู้ตายกำลังจะ
ฟังคลินิก เนื่องจากญาตินำเอาผู้ตายที่ถูกงัดมาคลินิก
ญาติๆ ให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นโดยเอาเชือกกล้วย
มัดที่ขาเหนือรอยเขียวช้ำ ปรากฏ

ว่าหมอไม่ได้ให้ยา

อะไรเลยแม้แต่ให้

น้ำเกลือทางเส้น

เลือด แถมยังคาย

เชือกกล้วยที่รัด

ออก ลักครุณไช้

ก็เสียชีวิตคาคลินิก

แทนที่หมอจะให้ญาติเอาศพไป

ฌาปนกิจศพตามประเพณีกลับไม่ยอมให้เอาศพ

ออกจากคลินิก ถ้าไม่เอาเงินค่าหมอมาย่ำ 700 บาท

อย่านึกว่าเงินเล็กน้อยนะ ตอนนั้นกล้วยเดี่ยวขามละ

50 สตางค์เท่านั้นเอง ค่าของเงินไม่ถูกเหมือนเดี๋ยวนี

เล่นเอาญาติๆ โมโหโกรธาโววายลั่นถนน สุดท้าย

จบอย่างไรไม่ทราบเพราะวุ่นวายกันไปหมด

จากเหตุการณ์วันนั้นทำให้เกิดแรงบันดาลใจว่า

ถ้ามีโอกาสจะเรียนเป็นหมอเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

และตั้งปวารณาตัวกับตนเองว่าจะไม่เป็นหมอเหมือน
หมอบางคนที่จะขาดมนุษยธรรม แม้ว่าจะเป็นหมอ
ส่วนน้อยแต่ปลาหมอตายตัวเดียวก็เหม็นไปทั้งห้อง
ซึ่งตรงกับคำสอนของสมเด็จพระราชบิดาแห่งองค์การ
แพทย์ที่ว่า “จงเห็นประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง เห็น
ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่หนึ่ง” และ “ฉันไม่ต้องการ
การเห็นเธอเป็นหมอเท่านั้นแต่ฉันต้องการเห็นเธอ
เป็นคนด้วย”

ผิดเป็นครู

ตอนที่หมอปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลในฐานะแพทย์ประจำบ้านต้อง Turn ไปแผนกเอกซเรย์เพื่อฝึกหัดการตรวจพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการกลืนแป้งหรือสวนแป้งทางทวารหนักเพื่อดูระบบทางเดินอาหาร (Upper GI Series และ Barium Enema) การตรวจคลื่นเสียง (Ultrasound) การฉีดสีเข้าเส้นเลือดแดงที่คอเพื่อดูเส้นเลือดในสมองแตกหรือไม่ (Carotid Angiogram) เพราะตอนนั้นยังไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ (CT Scan) ต้องใช้เวลาแถมนานพอสมควร ทางที่เลือดพุ่งติดเพดาน ฉีดสีแล้วเอกซเรย์ใช้ฟิล์ม 30-40 แผ่นใช้เวลาไม่ต่ำกว่าครึ่งชั่วโมง การฉีดสีเข้า

เส้นเลือดแดงเพื่อดูเส้นเลือดแดงที่แขนและขา
(Angiogram)

มีอยู่วันหนึ่งถูกตามให้มาช่วยรังสีแพทย์ทำ
Angiogram คนไข้คนหนึ่งถูกฟันที่แขนขวาซึ่งคล้ายแพทย์

ทำการผ่าตัดเย็บกล้ามเนื้อให้

แล้ว แต่ Ward ส่งมาทำ

Angiogram ฉีดสีดูเส้นเลือด

แดงแขนข้างซ้าย ยังถามไป

ว่าเขียนผิดหรือเปล่าทำไม

ถูกฟันข้างขวาแต่ส่งมาทำ

Angiogram แขนข้างซ้าย ได้

รับการยืนยันว่าไม่ผิดข้าง

เมื่อเอาคนไข้มาดูปรากฏว่าแขนข้างซ้ายสีกัล

เหมือนขาดเลือด ถามไปถามมาจึงได้ความจริงว่า

คล้ายแพทย์สั่งยาฉีด Cloxacillin ซึ่งเป็นยาปฏิชีวนะ

ป้องกันการติดเชื้อทางเส้นเลือดดำหลังผ่าตัด ปรากฏ

ว่าพยาบาลใหม่ฉีดยาตรงข้อพับที่ศอกซ้ายแม่นยำมากแทน

ที่จะเข้าสายเส้นเลือดดำกลับเข้าเส้นเลือดแดง ซึ่ง

ปกติการแทงเส้นเลือดแดงจะแทงยากมากกว่าเส้น

เลือดดำมาก เมื่อฉีดยา Cloxacillin ซึ่งเป็นไขมัน (Oil)

ไปตามเส้นเลือดแดงปรากฏว่าไปอุดตันเส้นเลือดทั้ง

แขน ทำ Angiogram พบว่าเส้นเลือดแดงทั้งแขนซ้าย

อุดตันขาดเลือดไปทั้งแขน

